PRIEVERPSTĖS

KRETINGOS MUZIEJAUS RINKINYS

Verpėja

Kretingos muziejaus prieverpsčių rinkinys

Vertingą Kretingos muziejaus fonduose saugomą eksponatų grupę sudaro taikomosios dailės kūriniai. Prie jų priskiriame ir prieverpstes – unikalų liaudiškojo meno paveldą.

Prieverpstė – darbo įrankis, verpimo ratelio dalis – lentelė linų ar vilnų kuodeliui pritvirtinti. Ratelis retai būdavo puošnus, o prieverpstė – ratelio viršūnėlė išsiskyrė puošnumu. Etnologai mano, jog tradicinę prieverpstės puošybą sąlygojo tai, kad ji buvo vienas iš vestuvių apeigų atributų. Paskirtis lėmė ir jos vaizdą. Įrankis simbolis tęsė prieš jį buvusio verpimo įrankio – verpstės prasminę bei estetinę puošybos tradiciją, sąlygotą mitologinės pasaulio sampratos. Išdailinta prieverpstė rodo ne tik mūsų protėvių meninius sugebėjimus ir estetinius poreikius, bet ir atskleidžia jų dvasinį gyvenimą, pasaulėvaizdį, tikėjimus.

Muziejaus fonduose saugoma 54 prieverpstės, naudotas XIX–XX a. Beveik visos pjaustytos iš lapuočių medžių. Dauguma jų yra išskirtinio kruopštumo darbai. Negali atsistebėti, kaip tokioje mažoje lentelėje senieji liaudies menininkai sugebėjo panaudoti įvairius drožybos būdus ir kitus puošimo elementus. Drožėjai nemėgo lygios plokštumos. Jų kūrybinė fantazija sugebėjo sujungti įvairius motyvus.

Meniškiausių prieverpsčių autoriai: Juozas Uožulas iš Salantų (Kretingos r.), Stasys Untulis iš Brotykų k., Feliksas Tautavičius iš Šatraminų k., Bonifacijus Žyprys iš Klauseikių k., Kazimieras Vaškys iš Rūšupių k., Juozas Karupas iš Gedrimų k., Anicetas Narmontas iš Bobeliškių k. (Skuodo r.). Tai buvę staliai, dailidės, dievdirbiai, stogdengiai ar paprasčiausi žemdirbiai.

Muziejuje prieverpstės skirstomos į grupes.

Pirmajai grupei skiriamos primityviausio darbo, atliktos vien tik kontūrine technika, mažiausiai puoštos prieverpstės. Iš jų tik vienoje išraižytas apskritimo fone gėlės žiedas, širdies forma, metai „1920“ ir raidės „ЖМ“

Antrajai grupei priklauso prieverpstės su giliai išpjautais tuščiais apskritimais – vien tik apvalios skylės, o jų viduryje jokių figūrų nėra. Vienoje prieverpstėje dar išpjautos dvi trikampio formos skylės.

Trečiąją grupę sudaro prieverpstės su vienu apskritimu viršuje ar apačioje, kuriame pavaizduota saulutė ar gėlės žiedas, o likusioje dalyje – augaliniai motyvai (gėlių šakelės ir pan.). Jos puoštos kiaurapjūviais ir skaptuotais raštais, kai kurios dažytos viena ar dviem spalvomis.

Ketvirtajai grupei priskiriamos prieverpstės, sudarytos iš dviejų apskritimų, kuriuose pavaizduotos saulutės ar gėlytės. Apskritimai sujungti įvairių formų kableliais arba be jų, liečiasi vienas su kitu. Puoštos kiaurapjūviais, giliai pjaustinėtais raštais, viena viršuje puošta dviem paukšteliais. Iš šios grupės išsiskiria S. Untulio geltonai ir raudonai dažyta prieverpstė su apskritimuose išpjaustytu stilizuotu medžiu ir saulės disku, o jungiamosios dalies šonuose „S“ pavidalo skulptūriniu atvaizdu (gal tai tekanti ir besileidžianti saulė).

Penktojoje grupėje yra prieverpstės su trim ir daugiau apskritimų. Visos labai kruopščiai išpjaustytos. Viena puošta kiaurapjūviais raštais, dažyta tamsiai rudais dažais. Kitose dviejose giliai išpjaustinėti augaliniai ornamentai, abiejų pusių skirtingi raštai. Viena dažyta rusvai, kita – gelsvai. Pastaroji sudaryta net iš 8 apskritimų, o jos viršutinėje dalyje, lankelyje išraižyta data „1885“.

Šeštajai grupei priklauso lapo ar žiedo formos prieverpstės, puoštos kiaurapjūviais ir skaptuotais raštais. Penkios išpjaustytos vijoklinio augalo lapo motyvais. Toks puošimo būdas retas, būdingas tik žemaitiškoms prieverpstėms. Netradicinė puošyba taip pat išsiskiria prieverpstė Nr. 41 (Kr.M GEK383), kuri puošta drožinėtais lapeliais, o vidurinė plokštuma išbadyta aštriu metaliniu smeigtuku, joje išdrožinėtos įvairios figūros: vienoje pusėje – širdis, perverta strėlėmis, karūna, dalgis ir grėblys, kitoje pusėje – namų apyvokos daiktai: virdulys, puodukas, kibiras, šakutė, šaukštai ir kt. Neturime žinių, kuriais metais ir kas išpjaustė. Ją muziejui dovanojo Kartenos pradžios mokyklos vedėjas Antanas Dibisteris.

Septintojoje grupėje liko trys prieverpstės, kurios netiko nei vienai išvardintųjų. Dvi su pusapskritimio formos šoninėmis išpjovomis. Visose kiaurapjūviai išpjaustinėti gėlių žiedeliai. Dvi puoštos dangaus kūnų motyvais, vienoje išpjaustinėti ir augaliniai ornamentai.

Ant kai kurių prieverpsčių išpjaustyti jų gamybos metai. Pati seniausia, datuojama 1861 m. Labai gerai išlikusi ir 1885 m. daryta prieverpstė. Dažniausiai įrenčiami ir metai, ir savininko ar autoriaus inicialai, pvz.: 1905 KA, 1912 ПЖ, 1918 IM, 1920 BP, 1934 PB ir FT (Petronėlei Budreikytei – Feliksas Tautavičius).

Prieverpsčių koteliai išpjauti iš tos pačios lentelės, keli išdrožti atskirai ir prikalti iš galinės pusės, viena – iš abiejų pusių.

Prieverpsčių smeigtų turime penkis: tris medinius, du metalinius. Mediniai su pakabukais, ketvirtas – meniškai išpjaustinėtas. Vieno metalinio smeigto viršūnė puošta kryželiu, kito – širdies forma.

Prieverpstes žemaičiai dar vadino prievertėmis, o smeigtus, adatas prismeigiančias kuodelį – švaikomis.

Kataloge pateikta 54 prieverpsčių ir 5 smeigtukų nuotraukos su metrikomis. Visos prieverpstės, išskyrus primityviausio tipo, grupuotos pagal formą.

Metrikose nurodoma prieverpstės radimo vieta (pagal teritorinį administracinį suskirstymą eksponato gavimo metu), autorius, pagaminimo laikas, pateikėjo ar savininko vardas, pavardė, perdavimo į muziejų data, įrašai prieverpstėje, žyminiai ženklai, medžiaga ir technika, matmenys (ilgis su kotu), numeris pagrindinio fondo gaunamų eksponatų knygoje (Kr.M GEK) arba pagalbinio fondo knygoje (Kr.M P)

Paruošė Nijolė Vasiliauskienė

1. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1936 m.
Medis. Kontūrinė technika.
32 x 11,5 cm
Kr.M GEK1125

2. Prieverpstė

Raguviškių k., Žalgirio apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Prano Vendelio,
1972 m.
Medis. Kontūrinė technika.
33 x 13 cm
Kr.M GEK7825

3. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1936 m.
Medis. Kontūrinė technika.
31 x 13,5 cm
Kr.M GEK1126

4. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1936 m.
Medis. Kontūrinė technika.
27,3 x 11 cm
Kr.M GEK1127

5. Prieverpstė

Kurmaičių k., Kurmaičių apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Celestino
Balsevičiaus, 1972 m.
Medis. Kontūrinė technika.
38 x 17 cm
Kr.M GEK8132

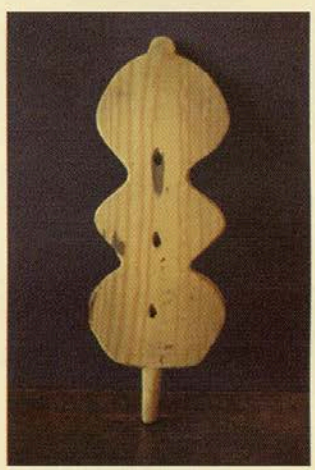

6. Prieverpstė

Trūbakių k., Skuodo apyl.,
Skuodo r.
Autorius Stasys Tamošauskas,
1935 m.
Gauta 1981 m.
Medis. Kontūrinė technika.
32 x 10,5 cm
Kr.M P4439

7. Prieverpstė

Šašaičių k., Žalgirio apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Jadvygos Spučienės,
1971 m.
Medis. Kontūrinė technika.
32 x 11 cm
Kr.M GEK7655

8. Prieverpstė

Žvelsėnų k., Gargždų vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Prano Butkaus, 1936 m.
Medis. Kontūrinė technika.
33 x 13 cm
Kr.M GEK1128

9. Prieverpstė

Gedrimų k., Ylakių apyl.,
Skuodo r.
Gauta iš Prano Narbuto, 1975 m.
Išorinės pusės viršuje įrėžta
Data „1920“,
po ja raidės „ЖМ“.
Medis. Giluminė, kontūrinė
technika.
32 x 6 cm
Kr.M GEK9518

10. Prieverpstė

Žutautų k., Žalgirio apyl.,
Kretingos r.
Autorius Kazys Lukauskas,
1957 m.
Gauta iš Fabijono Butkaus,
1972 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
34 x 14 cm
Kr.M GEK8221

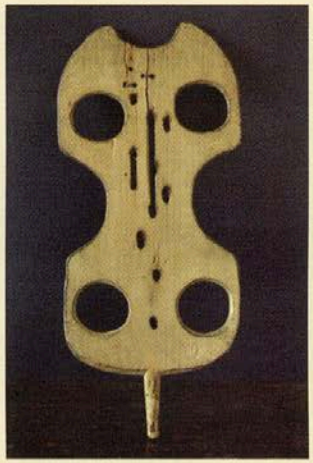

11. Prieverpstė

Jakštaičių k., Grūšlaukės apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Jono Vaičekausko,
1970 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
34 x 17,8 cm
Kr.M GEK7125

12. Prieverpstė

Mončių k., Grūšlaukės apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Juozo Beniušio,
1974 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
31,5 x 17,7 cm
Kr.M GEK8975

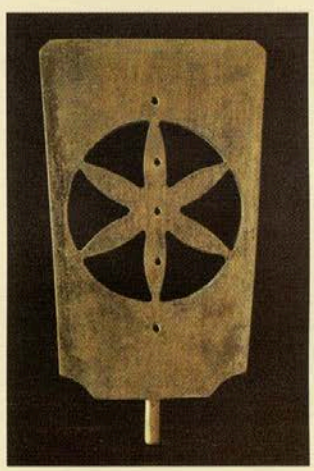

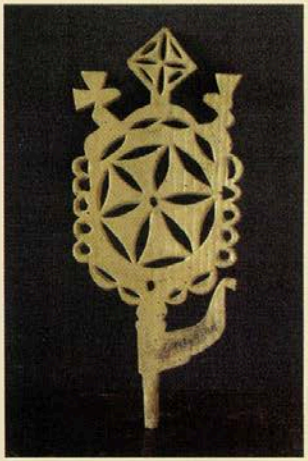

13. Prieverpstė

Klibių k., Andriejavo vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Jono Rekašiaus,
1939 m.
Medis. Kiaurapjūvio,
kontūrinė technika.
36,2 x 15,5 cm
Kr.M GEK504

14. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1939 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
31,8 x 13,3 cm
Kr.M GEK380

15. Prieverpstė

Rūšupių k., Skuodo apyl.,
Skuodo r.
Autorius Kazimieras Vaškys,
1920 m.
Gauta iš Barboros Donielaitės,
1981 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
ir skaptavimo technika.
Dažyta rausvai.
37 x 16 cm
Kr.M GEK11311

16. Prieverpstė

Palanga, Kretingos aps.
Gauta iš Vainorienės,
1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
28 x 14 cm
Kr.M GEK497

17. Prieverpstė

Dvarčininkų k., Imbarės apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Povilo Raveikio,
1967 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
ir skaptavimo technika.
28,5 x 13,5 cm
Kr.M GEK5787

18. Prieverpstė

Brotykų k., Notėnų apyl.,
Skuodo r.
Autorius Stasys Untulis.
Gauta iš Stasio Untulio,
1973 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
ir drožinėjimo technika.
Dažyta geltonai ir raudonai.
40 x 17 cm
Kr.M GEK8324

19. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir skaptavimo technika.
29 x 13,5 cm
Kr.M GEK499

20. Prieverpstė

Klauseikių k., Aleksandrijos apyl., Skuodo r.
Autorius Juozas Petrelis, 1935 m.
Gauta 1981 m.
Medis. Kontūrinė technika.
38 x 13,5 cm
Kr.M P4484

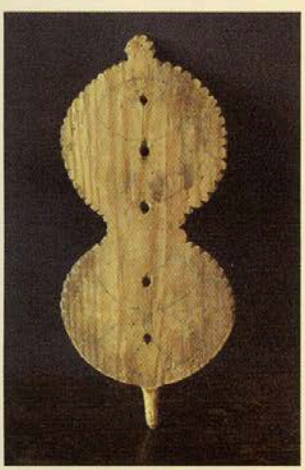

21. Prieverpstė

Truikinų k., Skuodo apyl., Skuodo r.
Autorius Antanas Kubilius, 1898 m.
Gauta iš Sofijos Kubilienės, 1981 m.
Medis. Giluminė, kontūrinė technika.
33,3 x 15 cm
Kr.M GEK11307

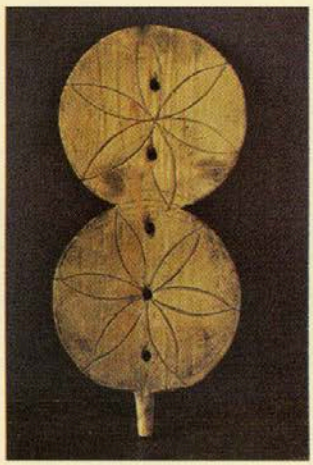

22. Prieverpstė

Bajorėlių k., Imbarės apyl., Kretingos r.
Gauta iš Leono Petrausko, 1976 m.
Medis. Giluminė, kontūrinė technika.
33 x 16 cm
Kr.M GEK9812

23. Prieverpstė

Klausgalvių k., Kūlupėnų apyl, Kretingos r.
Gauta iš Leono Venckaus, 1967 m.
Medis. Giluminė, kontūrinė ir skaptavomo technika.
37,2 x 14,5 cm
Kr.M GEK5514

24. Prieverpstė

Voveraičių k., Kretingos vls., Kretingos aps.
Gauta iš Barboros Želvienės, 1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir skaptavimo technika.
32 x 12,7 cm
Kr.M GEK378

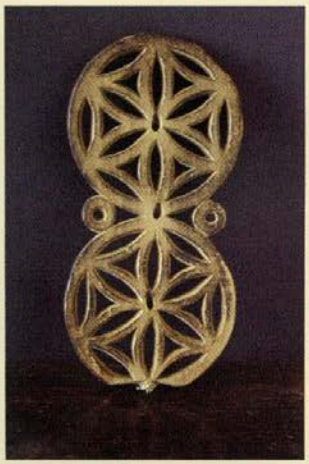

25. Prieverpstė

Klausgalvių-Medsėdžių k.,
Imbarės apyl., Kretingos r.
Gauta iš Stasės Venckienės,
1970 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
27 x 13 cm
Kr.M GEK6865

26. Prieverpstė

Salantai, Kretingos r.
Gauta iš Juzės Tatariūnienės,
1965 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
29 x 15 cm
Kr.M GEK4394

27. Prieversptė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
Dažyta rausvai.
40,3 x 15,8 cm
Kr.M GEK 376

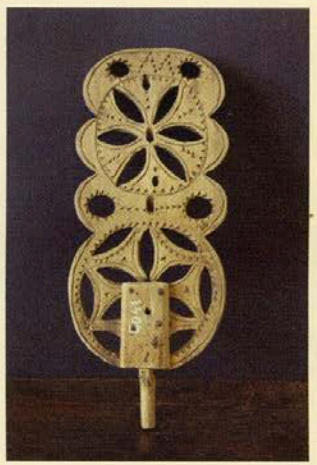

28. Prieverpstė

Anužių k., Kalniškių apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Ferdinando Lubio,
1959 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
ir skaptavimo technika.
30,7 x 12,2 cm
Kr.M GEK2409

29. Prieverpstė

Traidžių k., Kretingos vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Onos Andrikienės,
1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė,
ir drožinėjimo technika.
34 x 11,3 cm
Kr.M GEK379

30. Prieverpstė

Kalgraužių k., Darbėnų vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Uršulės Gricienės,
1936 m.
Vidinėje pusėje viršuje įrėžta
raidė „B“, apačioje – „A“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
31 x 11 cm
Kr.M GEK 498

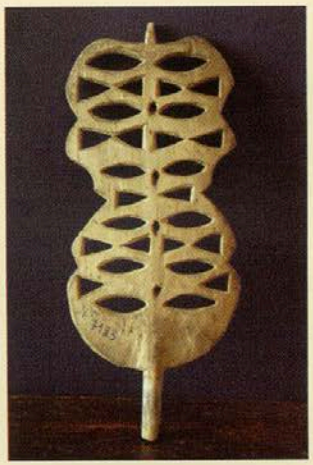

31. Prieverpstė

Joskaudų k., Darbėnų apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Adomo Pleikio,
1970 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
28 x 15 cm
Kr.M GEK7183

32. Prieverpstė

Nausodžio k., Žalgirio apyl.,
Kretingos r.
Gauta iš Vlado Balsevičiaus,
1973 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika. Dažyta rudai.
30,3 x 12,5 cm
Kr.M GEK8532

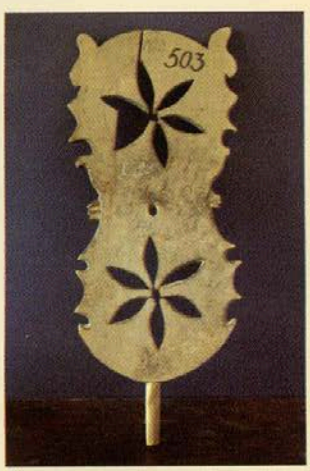

33. Prieverpstė

Benaičių k., Darbėnų vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Prano Benaičio,
1936 m.
Vidinės pusės viršuje įrėžta
data „1920“, viduryje raidės
„BR“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika.
36 x 13,6 cm
Kr.M GEK503

34. Prieverpstė

Gedrimų k., Ylakių apyl.,
Skuodo r.
Autorius J. Karupas, 1896 m.
Gauta iš J. Jaciaus, 1973 m.
Medis. Kontūrinė ir skaptavimo
technika. Abi pusės dekoruotos
skirtingais raštais. Dažyta rudai.
33 x 11 cm
Kr.M GEK9476

35. Prieverpstė

Šarnelės k., Varduvos apyl.,
Plungės r.
Gauta iš Onos
Barakauskienės, 1970 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
ir skaptavimo technika.
Dažyta rudai.
31,5 x 11 cm
Kr.M GEK7109

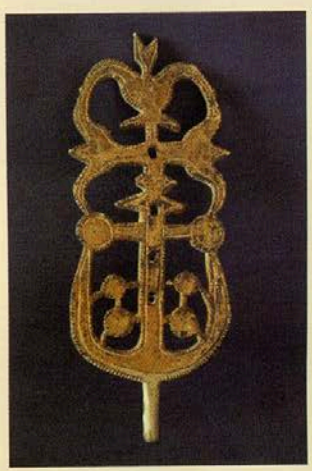

36. Prieverpstė

Bliūdsakių k., Kretingos vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Domicėlės
Laukutienės, 1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė
technika. Dažyta geltonai ir
juodai.
32,5 x 12 cm
Kr.M GEK381

37. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1936 m.
Vidinės pusės viršuje įrėžta data „1885“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir drožinėjimo technika.
Viršutinės dalys dekoruotos skirtingai.
28,5 x 11,5 cm
Kr.M GEK384

38. Prieverpstė

Bobeliškių k., Mosėdžio apyl., Skuodo r.
Autorius Anicetas Narmontas, 1938 m.
Gauta 1981 m.
Medis. Kontūrinė technika.
33 x 13 cm
Kr.M GEK11456

39. Prieverpstė

Salantai, Kretingos r.
Autorius Juozas Uožulas, 1930 m.
Gauta iš Jono Simaičio, 1983 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
34 x 14 cm
Kr.M GEK12654

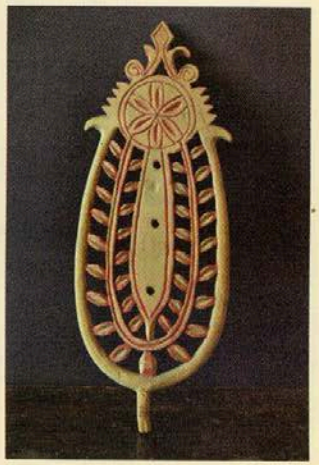

40. Prieverpstė

Bliūdsakių k., Kretingos vls., Kretingos aps.
Gauta iš Domicelės Lankutienės. 1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir drožinėjimo technika.
Dekoruota raudonais dažais.
36,4 x 13,5 cm
Kr.M GEK382

41. Prieverpstė

Kartena, Kartenos vls., Kretingos aps.
Gauta iš Antano Dibisterio, 1936 m.
Medis. Kiaurapjūvio ir drožinėjimo technika. Abi pusės dekoruotos skirtingai.
32 x 10 cm
Kr.M GEK383

42. Prieverpstė

Klauseikių k., Aleksandrijos apyl., Skuodo r.
Autorius Bonifacijus Žyprys, 1929 m. Gauta 1981 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika. Puošta vario lydinio vinutėmis. Ornamentai ir vidinė pusė dekoruoti rudais dažais.
33 x 13 cm
Kr.M GEK11324

43. Prieverpstė

Šimulių k., Kulių vls.,
Kretingos aps.
Gauta 1936 m.
Vidinės pusės viduryje peiliu įrėžta „KA 1905“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
38,5 x 14,2 cm
Kr.M GEK500

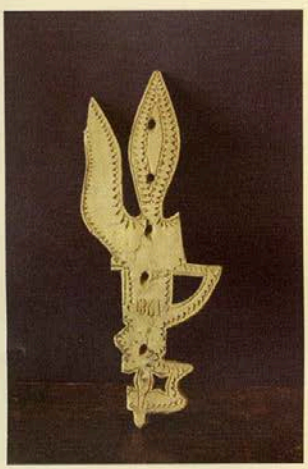

44. Prieverpstė

Kulių vls., Kretingos aps.
Gauta iš Jonkaus, 1938 m.
Išorinės pusės viduryje įrėžta data „1861“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir skaptavimo technika.
29,5 x 10 cm
Kr.M GEK505

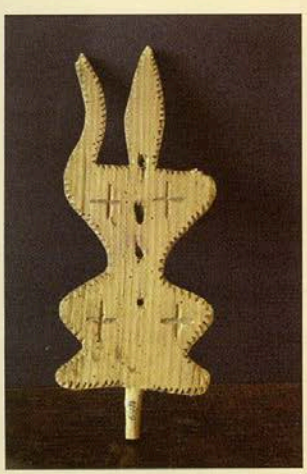

45. Prieverpstė

Rūdaičių k., Kretingos vls.,
Kretingos aps.
Gauta iš Mykolo Luko,
1936 m.
Medis. Kontūrinė ir skaptavimo technika.
33 x 13 cm
Kr.M GEK1129

46. Prieverpstė

Žirnikų k., Lenkimų apyl.,
Skuodo r.
Gauta iš A.Venclauskienės, 1976 m.
Išorinėje pusėje, per vidurį, iš viršaus į apačią įrėžtos raidės „M. I. M.“, apačioje data „1918“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
35 x 14 cm
Kr.M GEK9767

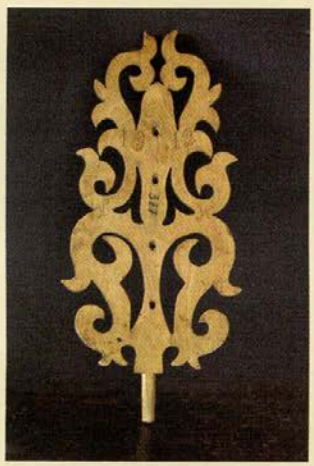

47. Prieverpstė

Voveraičių k., Kretingos r.,
Gauta iš B. Želvienės, 1936 m.
Vidinėje pusėje aštriu daiktu išbadyti metai „1912“ ir raidės „ПЖ“
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
33 x 10 cm
Kr.M GEK377

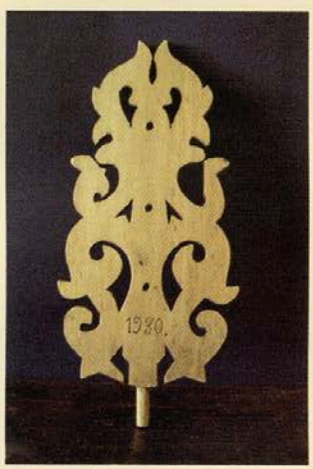

48. Prieverpstė

Šiaučiškių k., Mosėdžio apyl.,
Skuodo r.
Gauta iš Stasės Kubiliūtės,
1973 m.
Išorinės pusės apačioje įrėžta data „1930“.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
33 x 13 cm
Kr.M GEK9427

49. Prieverpstė

Vietovė nežinoma.
Gauta 1931 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
39,5 x 14 cm
Kr.M GEK502

50. Prieverpstė

S. Įpilties k., Laukžemės apyl., Kretingos r.
Autorius Riepšas, 1925 m.
Gauta iš Elenos Jašinskienės, 1978 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir drožinėjimo technika.
Dažyta rudai.
31 x 12 cm
Kr.M GEK10545

51. Prieverpstė

Šatraminių k., Mosėdžio apyl., Skuodo r.
Autorius F. Tautavičius, 1934 m.
Gauta iš A. Liachanavičiaus, 1980 m.
Vidinėje pusėje įrėžtos raidės „PB“ir „FT“ bei data „1934“.
Medis. Kiaurapjūvio ir drožinėjimo technika. Dažyta rudai.
23 x 16 cm
Kr.M GEK10891

52. Prieverpstė

Vaičaičių k., Pašilės apyl., Skuodo r.
Gauta iš Vinco Arlausko, 1971 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
35,3 x 12,5 cm
Kr.M GEK7527

53. Prieverpstė

Žeimių k., Imbarės apyl., Kretingos r.
Gauta iš Vidos Valinskytės, 1971 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė ir skaptavimo technika. Abi pusės dekoruotos.
34 x 14,5 cm
Kr.M GEK7721

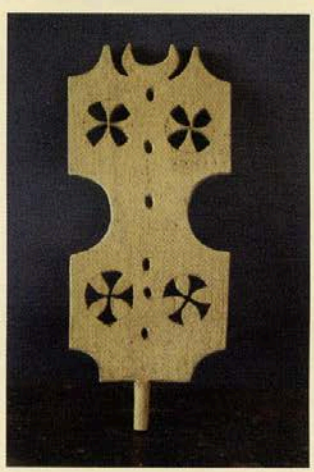

54. Prieverpstė

Kartena, Kartenos apyl., Kretingos r.
Gauta iš Izidoriaus Mikalausko, 1961 m.
Medis. Kiaurapjūvio, kontūrinė technika.
30,5 x 13 cm
Kr.M GEK3056

55 –56 Metaliniai smeigtai

55. Salantai, Kretingos r.
Gauta iš Petro Kalendos, 1971 m.
Metalas. Kaltinė technika.
Ilgis – 19 cm,
Kr.M GEK7564

56. Tauzų k., Mosėdžio apyl., Skuodo r.
Gauta iš Juozo Kažio, 1962 m.
Metalas. Kaltinė technika.
Ilgis – 22 cm
Kr.M GEK3386

57, 58, 59. Mediniai smeigtai

57. Palanga, Palangos vls., Kretingos aps.
Gauta iš Vainorienės, 1936 m.
Medis. Ilgis – 28 cm
Kr.M GEK230

58. Plateliai, Plungės r. Gauta iš Stasės Domeikaitės, 1962 m.
Medis. Ilgis – 28 cm
Kr.M GEK3537

59. Nerimdaičių k., Nevarėnų apyl., Telšių r.
Autorius P. Kuodzys, 1919 m.
Gauta iš V. Baužio, Auksūdžio k., Darbėnų apyl., Kretingos r., 1960 m.
Medis. Ilgis – 36,5 cm
Kr.M GEK2699

Prieverpstė su smeigtu

SUMMARY

Kretinga museum holds a large collection of artifacts of applied art. Spindle-boards is a unique example of folk art heritage.

A spindle-board is a working tool; it is a part of a spinning wheel – a small board for fixing a tow of wool or flax. A spinning-wheel itself was not so beautiful, but the top of it was exceptionally decorative.

In its vaults the museum has 57 spindle-boards used in the 19-20th centuries. All of them were made of deciduous trees, so it was easier to carve them as they do not chap. Almost all of them are exclusive pieces of art. In these small boards old folk masters managed to apply various ways of carving and other elements of decoration. Wood-carvers did not like even flat, they looked for different ways to add variety to the board, to vitalize it. They had imagination, were able to link up different motives.

Ethnologists think that traditional decoration of spindle-boards was conditioned by their appliance in wedding ceremonies and mythological understanding of the world. Decorated spindles witness artistic nature of our ancestors, their aesthetic needs, show their spiritual life, outlook on life, their beliefs.

The biggest part of the spindles are brought from the villages of Kretinga and Skuodas districts, some of them are from Klaipėda and Plungė regions, one is from Palanga.

The most prominent spindle authors were Stasys Untulis from Brotykai village, Skuodas district, Juozas Uožulas from Salantai, Kretinga district, Feliksas Tautavičius from Šatraminai village, Skuodas district, Bonifacijus Žyprys from Klauseikiai village, Skuodas district, Kazimieras Vaškys from Rūšupiai village, Skuodas district. They were former carpenters, woodworkers, the ones who made little statues of god or saint (very popular in Lithuania) or just simple farmers. Not all the masters are known. Maybe, someone made only one single spindle-board in his life a present, the sign of love and affection for his sweetheart.

Some of the spindle-boards have dates inscribed. The oldest one dates back to 1861. It is run-down already, but the spindle-board which dates back to 1885 is in a rather good state. Most often the dates and initials are carved in the board, e.g. 1905 KA, 1918 IM, 1920 BP, 1934 PB and FT (Feliksas Tautavičius for Petronėlė Budreikytė).

The shafts of spindle-boards are carved from the same board, some of them are made from a separate piece of wood and nailed from the back side, but one shaft is nailed from both sides.

Pavasario rupeščiai

Leidinį rėmė:
LR Kultūros ministerija
Kretingos rajono savivaldybė

ISBN 978-9955-544-55-5
UDK 745(474.5)(085)
Pr96

Leidykla „Libra Memelensis“